Ч. 92 (13.331). Львів, середа 12. квітня 1933. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чверть річно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після закордонної дебати.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 7. квітня 1933.

Одна з чергових т. зв. „великих“ дебат над закордонною політикою вчора під ніч у тутешньому парляменті. Довго вижидана програмова заява президента міністрів про італійсько-англійське предложення „Европейської Директорії“ чи то пак „Ради Чотирьох“ і про ревізії договорів. Заява нічим не сенсаційна: в дусі традицій останніх кількох років, тобто в дусі традицій пок. Бріяна — не того Бріяна, з перших післявоєнних років, який допасовуючися до Клемансівсько-пуанкарівських нахилів палати, вибраної 1919 року, демаґоґічно накивував переможеній країні, що „покладе руку на обшивку Німеччини, — а в дусі заяв Бріяна післяльокарнського, зневіреного в тривкість версайських твердощів схильного порозумітися з Німеччиною навіть коштом її східної союзниці. Правда, становище Малої Антанти й Варшави не залишилося без впливу на вчорашню заяву французького міністра і „малі держави“ (так тут з правила називають не тільки Чехословаччину, а й Польщу) одержали запевнення, що Франція їх „не посвятить“. Це правда — очевидно правда, як усякі політичні „правди“, тобто аж до зміни поглядів. Одначе одночасно наспіла з уст французького міністра й з притиском виголошена і підкреслена правда, що „ніодин договір не вічний“, і що всі підпадають ревізії скорше чи пізніше: ніколи подібне речення не було би прорвалося крізь „пліт зубів“ таких справді непримиримих ґерманофобів, як Клемансо або Пуанкаре, що знали тільки „повне виконування договорів“, тільки погрози окупацій, тільки тверду мову переможця до переможеного.

Нема сумніву, що не будь — не кажемо вже приходу Гітлерівщини, а просто лише тіні Бог зна кому потрібної, роздутої й розбовтаної ґермансько-юдейської „війни“, то й програмова заява французька була би куди дальше пішла вперід у напрямі порозуміння з Німеччиною і співробітництво з нею й Італією та Анґлією над переорґанізуванням Европи.

Нема й сумніву, що на деяку, безперечну загальмованість учорашньої французької заяви перед ревізійними вимогами і перед оконечним залишенням „малих держав“ їх власній долі — несподівана ґермансько-юдейська війна вплинула стократ сильніше ніж левантійська нахабність і азійська вимовність представника „малих держав“ — маємо очевидно на думці п. Тітулеску, що серед клекоту голосної автореклями швендався цілий тиждень по Парижі, навчаючи — він, молдаво-волох — французів, що саме і яка політика „лежить“ в їх, тобто у французькому „інтересі“! Сарака навіть не здогадувався, яке враження така тактика викликала у всіх, можна сказати французів. Вимоги ввічливости для гостя, дарма, що непрошеного, здержували французів сказати Тітулескові, що саме думає пересічний француз про того волосько-молдавського „учителя політики“; одначе коли він виїхав відси і переніс свою „місію“ до Льондону, огляди на гостинну куртуазію устипилися і головний орган найбільшої французької партії „*Ля Републік*“ на чолі свого вчорашнього числа приніс коротку та справедливу оцінку пропаґанди п. Тітулеску — товстими буквами надруковано там кілька влучних уваг, які й передаємо тут дослівно, зберігаючи й типоґрафічну форму ориґіналу:

„П. Тітулеску розшибається поміж французькими політиками.

„Він міністр закордонних справ Румунії, довжниці Франції.

„І не хто інший, як саме ми платимо кошти його подорожі!

„І він навчає нас, як орієнтувати французьку закордонну політику: невже думаєте, що він трохи переборщує?“

Дослівно, товстими, великими буквами, при самому заголовку ґазети. Тої самої ґазети, в якій передовиці писав часто п. Даляді — очевидно, доки був приватною людиною, а не міністром: як перестане ним бути, то знову буде там писати.

Ми не задержувались би на тій протиревізійній ґастролі і відмовилиб собі навіть додати своє: „Котюзі по заслузі!“ до наведеної щойно уваги гол. радикального орґану, якби не те, що зайшовши сьогодні до журналістичної читальні Карнеґія ми не знайшли були цілої купки познанських і варшавських великих ґазет з одобрюваннями Тітулеску, його місії і його становища. Супроти того варто буде галицькому читачеві й дізнатися, що саме думає Франція про всілякі „поуки“ і погрози своїх східних союзників.

Нові затії.

Б. през. Войцеховський проти розросту бюрократизму в Польщі.

В ч. 7. кооперативного польського часопису „Сполем“ помістив професор Вищої Торговельної Школи у Варшаві, б. президент польської республики **Станислав Войцеховський** статтю під наголовком „Нове закуси“, яку оце передаємо з огляду на ваґу справ, що безпосередньо торкаються також нас. Ця стаття викликала своїми політ. моментами живий відгомін у цілій польській пресі. — Ред.

„Експанзія бюрократії, оживленої після травневого перевороту новою державницькою ідеольоґією, мабуть не має границь. Тепер, після узалежнення університетів від міністра, приготовляють замах на автономію кооперативного руху.

„Новий віцеміністр скарбу на засіданні Кооперативної Ради в дні 17. січня ц. р. заявив, що треба загальної реорґанізації кооперативного руху в Польщі, однак реформу треба починати від гори, себто від ревізійних союзів, тому що їх орґанізаційні форми і засади є невідповідні, праця безплянова, а орґанізаційний стан невдоволяючий; треба би творити реґіональні союзи з однородним характером (?), примітом воєвідські, або навіть на меншому терені...

„Згідно з виготовленим у міністерстві проектом змін закону про кооперативи — реформа зводиться до узалежнення ревізійних союзів від міністра скарбу.

„Міністр може обмежити терен праці союзу, звузити або поширити його працю на деякі види кооператив, наказати злуку двох або більше союзів в один союз. Союзи, що вже мають право ревізій, після вирішення проекту будуть обовязані постаратися від міністра потвердження того права і то під карою втрати того права.

„Кермуючим орґаном має бути голова Кооперативної Ради, іменований міністром, його компетенції мають бути поширені, а союзи мають що-року пересилати йому свої подрібні бюджети до затвердження.

„Коли я читав протокол того засідання, то пригадалося мені подібне зібрання в міністерстві скарбу у Петербурзі, на яке мене запросили в 1908 р. як редактора „Сполем“-у разом з представниками російського кооперативного руху, для розгляду проекту статуту кооперативних союзів, які мали бути дозволені тільки як повітові, а найвище ґуберніяльні. На наші критичні завваги щодо змісту проекту, присутні на засіданні делеґати міністерства з питомим собі нахабством повчали нас, що вони стоять на сторожі головних основ кооперації, а ми помиляємося, бо кермуємось іншими оглядами.

„Колиб тоді сказав був мені хтось, що і в Польщі треба буде боронити кооперацію перед звзіханнями бюрократії, то я був би його вважав за людину несповна розуму. Чейже імя Польщі було синонімом свободи, а відзискання її самостійности було звязане з уґрунтуванням в Европі засад свободи, які були смертельними для ворогів Польщі. Міцкевич писав: „Коли були неспокої і хтось крикнув — Хай живе свобода! — і коли тоді натрапився поляк, то кричали — поляки, вперед! — так, начеб він (поляк) був всюди воїном, що боровся там, де воюють за свободу!“

„На жаль те, що 25 років тому вважав я річчю цілком неправдоподібною, сталося „дійсною дійсністю“ і треба тепер виступати в обороні автономії кооперативного руху, загроженої зазіханням польської бюрократії, які є майже ті самі, які я поборював в 1908 р.

„Згідно з заявою керманича правлячої партії на засіданні сойму в дні 21. березня ц. р. Польща стає буцім то зразком, який інші пробують наслідувати. Сохрани нас, Боже, від такої популярности: Польща стає синонімом реакції, республиканці вже кличуть: „не хочемо польських виборів“, тратимо симпатії західньо-европейських демократів.

„Остаточно можна би скласти сентименти польського романтизму в жертві вимогам нових часів, колиб настроювання життя на новий біг, згідно з рецептою Муссолінія „все для держави і через державу“, створювало на польському ґрунті більшу внутрішню суцільність і на місце давніх вартостей творило нові, що змішнюють нарід духово і матеріяльно.

„На жаль нічого подібного в Польщі не бачимо: навпаки, внутрішні антагонізми, збільшене недовіря і ненависть, моральна повага держави захитана, на долах шириться апатія і знеохота, давні осередки суспільної праці видіють, а нових не прибуває. Чейже навали людей у правлячій партії не можна вважати приростом додатніх, творчих сил. У Польщі ніколи не бракувало каналій і карієровичів, що були готові співпрацювати з кожним урядом, щоби тільки тягнути користи з добродійств влади. Зате бракувало в Польщі гідних громадян, що булиб здібні творити і організувати краще суспільне життя власним трудом і жертвенністю. Особливо сильно дає себе відчувати цей брак тепер, коли все так підлиться і площиться, а старі діячі сходять до гробу або відходять в тишу домашнього життя, знеохочені овечими намаганнями нової генерації, що шукає у всьому підтримки держави і фінансової помочі.

„Нові ентузіясти всемогучости держави не здають собі ще справи з того, яку медвежу прислугу роблять польській державі, яке спустошення роблять у душах людей, недавно визволених з неволі, коли присипляють їх енергію і чуйність запевненнями, що потравнева влада за них стежить, плянує і організує. Деж ті нові конструктивні пляни, досконало подумані і знаменито виконані, якими Муссоліні так збільшив свою популярність в народі, скріплюючи його духову консолідацію і матеріяльний добробут у протиставленні до попереднього безсилля і анархії?

„Новий режім в Польщі зводиться по суті до механічного узалежнення всього і всіх від бюрократії, на лад давніх поліцейських систем. І в нових проектах, що відносяться до кооперативного руху, вражає передовсім брак ясної гадки і творчого (конструктивного) пляну, а тільки бажання узалежнити союзи від адміністраційної влади. Не впровадять вони ані однородности, ані порядку, а тільки здезорганізують збудовані великим трудом установи самодопомоги і затамують самородну суспільну творчість".

Німецький Державний Банк

і його майбутня політика.

Берлін, 8. квітня 1933 р.

Поруч із чисто політичною боротьбою довкола уряду Гітлера та особливо поруч із галасом з приводу переслідування жидів, господарські проблеми нової Німеччини здобувають собі щораз більше уваги у прилюдній опінії. На першому місці находиться найбільша болячка— справа урухомлення великих робіт, щоби усунути катастрофу безробіття. Найтісніше з тою справою звязана є реорганізація німецького державного банку. Тому, що від полагоди справи безробіття залежить ціла доля Гітлера й остаточне знівечення комунізму в Німеччині, цікаво приглянутися, на чім полягають зміни в райхсбанку, які не дурно викликали такий живий відгук у світовій пресі.

У німецьких господарських та політичних кругах починає поволі закріплюватись думка, що опанування та розвязання господарських проблем без деяких означених політичних умовин є нині неможливе.

Ніякий уряд не зможе вдержатись при владі, коли він не зуміє зосередити біля себе всі політичні та господарські конструктивні сили. Для вирішення цих пекучих господарських питань ці політичні умовини тепер дуже приятливі, однак теперішня конституція державного німецького банку не дає змоги ці приятливі політичні умовини використати.

Німецький державний банк заснований та затверджений законом в дні 19. серпня 1924 р. При його організації працювали головно американські та анґлійські знавці. Не місце тут прослідкувати причини, якими руководились в той час організатори банку. В даному випадку найцікавіші такі моменти: як закон унормував взаємини державного банку і уряду та які можливости має банк для виконування кредитової політики.

Провідна ідея організаторів банку була: надати йому аполітичний характер та зробити з нього механічне знаряддя для регульовання обігу грошевих банкнотів при помочі відповідної дисконтової політики. Дальше організатори послугувались теорією про довільний, автоматичний розподіл капіталу, що й лягло в основу організації. В цьому і крилися дві великі помилки організаторів банку, а саме: при виконуванні обовязків банку погано відбилася надто велика його автономія і незалежність від урядових та господарських установ, а невідповідна, на довоєнних засадах обоснована кредитова система, не змогла в часі господарської кризи опанувати ціле господарське життя німецької держави.

На основі того закону німецький уряд не мав ні одного представника ні в дирекції ні в ґенеральній раді. Президент банку не ніс ніякої відповідальности перед урядом, він мав повну свободу рухів у цілій господарській, головно кредитовій політиці. Він був лиш обовязаний від часу до часу інформувати уряд про свою банкову політику. Лише вибір президента банку ґенеральною радою та іменування директорів затверджує президент держави. Закон банку не забезпечував ніякого політичного впливу урядовим колам, як також уряд не мав ніякої законної змоги покористуватись державним банком для переведення своїх державно-політичних цілей. Це так виглядало в теорії. В дійсности оба президенти, а саме д-р Шахт в 1924 р. та опісля д-р Лютер брали на себе добровільно політичну відповідальність. Вони стояли завсіди у тісному звязку з урядом, брали живу участь в політичному життю і лише тоді уступали, коли цей політичний звязок затрачувався. Це робив Шахт, те саме зробив тепер Лютер.

З реорганізацією статуту райхсбанку та теоретична незалежність вповні відпадає. У своїй кредитовій політиці банк був дуже обмежений. Він не мав контролі над коротко терміновими,

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. КВІТНЯ 1933.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Олена Кульчицька.

(Промова на відкритті вистави праць артистки дня 8-го ц. м. у салі Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка.)

Достойні Гості!

Асоціяція Незалежних Українських Мистців, витаючи Вас на порозі своєї чергової імпрези, не всилі затаїти глибокого зворушення з приводу того, що саме їй припала честь і приємність патронувати при такому святі української культури, яким є збірна виставка творчого надбання Олени Кульчицької.

За розмірно дешеву ціну полагоди адміністраційних формальностей і трохи труду при розвішенні й списі експонатів, наша Асоціяція доступила тої чести, що звязала своє збірне імя з іменем малярки, якої творчість, вже сьогодні творить окрему главу в історії західньо-українського мистецтва.

За хвилину матимете, достойні гості, нагоду оглянути й налюбуватися мистецькими перлами та самоцвітами, твореними з небуденним талантом і цизельованими з винятковою майстерністю.

Нема на тій виставці ні велитенських полотен, ні ярмарочної крикливости кольорів, ні карколомної, композиційної еквілібристики. Картини й графіка Олени Кульчицької не кидаються вам у вічі й не тягнуть нас до себе за поли. Скромні розмірами й видержані в доборі засобів мистецького виразу, чарують вони нас своєю інтимністю.

Такт, смак і естетична культура це основні вальори творів Кульчицької, яка крім цього обєднує у своїй індивідуальности — оригінальність замислу, повагу тематики й виїмкову технічну досконалість.

Стільки позитивних прикмет, обєднаних в одну гармонійну цілість, стрічається рідко не тільки в нашому, але й у західньо-европейському мистецтві. Вони теж запевнюють Олені Кульчицькій окреме й трівке місце в історії західньо-українського мистецтва, а нашу сьогоднішню виставу перемінюють у небуденне свято, справжній естетичний бенкет.

Олена Кульчицька, це в першу чергу окраса і гордість західньо-українського жіноцтва. Це перша на нашому ґрунті жінка, яка з мілин звичаєвого дилетантизму досягла вершин справжнього мистецтва й кваліфікованого майстерства. І тому в майбутній історії глава про ролю й осяги жінки в українському мистецтві, починатиметься від імени й творчости Олени Кульчицької.

В дальшу чергу Олена Кульчицька це жива й вражлива струна, нашого безпосереднього звязку з мистецтвом західньої Европи. Перші леди у цьому напрямі проломав Труш, але Кульчицька поширила прорубане ним вікно універсальністю свого таланту й шириною технічних засобів. А й цього забувати не слід, що вроджена культура й придбана ерудиція, оберегли Кульчицьку від безрозбірного переношування на рідний ґрунт „останніх криків" мистецької, західньо-европейської моди. Кожен новий твір Кульчицької був доказом не тільки її глибокого зрозуміння для вальорів форми західньо-европейського мистецтва, але й виразом духа української мистецької культури. Й тому-то твори Кульчицької такі нам близькі й зрозумілі, такі українські, хоча мають одночасно західньо-европейське оформлення.

Велика частина творів Олени Кульчицької звертає на себе увагу своєю тематикою. Горе й радощі людини, надії, зусилля, катастрофи й геройські пориви нації, находять у Кульчицькій свою інтерпретаторку й поетку. Але вроджена її культура, смак і такт у доборі засобів мистецького виразу, ніколи не знижують її тематичних творів до рівня суспільно-патріотичної проповіди, зі шкодою для сvolume мистецьких, формальних та естетичних вальорів. Суспільницький реалізм і національний ідеалізм, що лягли в основу концепції цілої низки творів Олени Кульчицької, не нарушують у неї ідеальної гармонії поміж формою і змістом, не відвертають уваги глядача від того „як" до того „що" намальовано.

Хто з достойних гостей мав нагоду оглянути останню виставку малярів-чужинців і т. зв. українців-парижан, улаштовану в салях Національного Музею, той порівнюючи її зі збірною виставкою Олени Кульчицької прийде може до переконання про деяку відсталість, так би сказати „вчорашність" її формальної й технічної фактури. Успокіймося. Кульчицька ніколи, ні при першому своєму виступі, ні сьогодні, не силувалася на останній крик моди. Творчість її не була ніколи ґрамофонною пластинкою, на якій грають останні „шляґери". Все і всюди була вона собою, піддаючися впливам мистецьких напрямків західньої Европи, завдно зберігала за собою право індивідуального добору й вибору, знаючи, що „актуальне, це ще не вічне, сучасне, це ще не виключно правдиве". І саме тому її творче надбання має власне обличчя, індивідуальний характер і собі тільки питомий запас засобів естетичного зворушення. „Гарне те, що оригінальне і щире", сказав свого часу Ріхард Муттер, і власне тут, в обличчі мистецького надбання Олени Кульчицької можемо без святочного прибільшення сказати про оригінальність і щирість.

Достойні Гості!

Асоціяція Незалежних Українських Мистців, витаючи Вас на порозі своєї чергової вистави, й радіючи сьогоднішнім святом, бажала би рівночасно дати вираз почуванню глибокої пошани, з якою вона ставиться до творчости й особи Олени Кульчицької. Наша Асоціяція бачить у Кульчицькій не тільки добре заслужену піонірку мистецького руху наших днів, але й виразно очеркнену творчу індивідуальність, й тому вірить, що українське громадянство не пропустить нагоди, щоби висловити свою вдячність за творчість і працю Олени Кульчицької.

заграничними кредитами як теж над німецькими банками. Дальше, не мав впливу на ринок вартісних паперів та активної контролі над зужиттям заграничних кредитів. Дальша хиба статуту була та, що банк повинен був за всяку ціну обороняти та піддержувати стабілізацію німецької валюти без огляду на те, чи це приносило шкоду господарському організмові чи ні.

Німецький уряд не мав змоги приноровитись до накинених заграницею автаркійних обставин, повести раціональну господарську та головно валютову і кредитову політику, бо на перешкоді стояли істнуючі постанови банку. Оборона тих постанов не видержує нині критики, бо лиш у здоровому господарстві можна вдержати здорову валюту. Одначе цього не можна запримітити в Німеччині.

Другий крок реорганізаторів державного банку, це обмеження довільного розподілу капіталу, впровадження здорової та свідомої інвестиційної політики, розвязання проблеми придбання праці та її фінансування, зменшення відсоткової стопи внутрі держави і т. п.

Безперечно, що ці питання годі розвязати старими методами. Вони вимагають політичної підготовки а тимбільше авторитету держави. Новий президент райхсбанку, д-р Шахт, безумовно схоче сам активно брати участь в політичному життю, щоби мати ще більшу свободу в емісійно-банковій політиці, пристосованій до державно-господарських цілей.

Годі нині передбачити, як далеко піде д-р Шахт у своїх намірах. Одначе можна сподіватись, що теперішня політична ситуація та особиста приязнь з канцлером Гітлером, дозволять йому реалізувати свої пляни з більшим розмахом та відвагою, ніж його попередникові.

Вправді істнують досить поважні аргументи проти розполітикування державного банку, що у своїм висліді може принести небажані наслідки. Практично тих небезпек не буде тоді, коли на чолі політичного та господарського життя Німеччини стануть люди з повним взаємним довірям, з точно означеними цілями, та які у виконуванню своїх завдань будуть руководитись строгими національними принципами. Нинішні провідники німецького політичного та господарського життя мають ті дані і саме тому міжнародній господарський світ відноситься до уряду Гітлера з більшим довірям, ніж можна би думати на підставі частини ворожої політичної преси, повної атак і обвинувачень.

Д. В.

ПЕРЕБУДОВА НІМЕЧЧИНИ.

Подаючи вістки про рішення німецького кабінету у справі іменування намісників для союзних країв, німецька преса стверджує, що зроблено основний крок на шляху реформи устрою Німеччини. „Дойтше Альґ. Цтґ." стверджує, що іменування намісників означує кінець давного німецького федералізму. „Дер Таґ" зазначує, що ваймарські республики перестануть істнувати. „Фосіше Цтґ." пише, що видані досі і приготовані закони є тільки початком на шляху до реформи устрою німецької республики. Лишається тільки справа нового адміністраційного поділу. „Фелькішер Беобахтер" підкреслює, що ваймарську партійну державу зложено до гробу. Настає тепер німецька національна держава.

На марґінесі візити анґлійських парляментаристів.

Наше звідомлення про гостину двох анґлійських парляментаристів у представників українського громадянства та в українських установах у Львові і поза містом приняла польська преса більше-менше спокійно. Один тільки краківський „Ілюстровани Курєр Цодзенни" подавши за нами короткий опис тієї гостини та зміст відповідей анґлійських парляментарів на запити нашого представника, виписав такими словами своє обурення:

„Не розуміємо зовсім толєранції, з якою уряд глядить на вештання по Польщі гостей в роді згаданих анґлійських політиків чи політикерів. Не скриваємо нічого і гостям ми дуже раді, але треба би раз на все дати до зрозуміння тим чужинцям, які самі зрозуміти цього не можуть, що випрошуємо собі рішучо встрявання у справи, про які вони поняття не мають і не можуть мати. Що сказав би анґлійський уряд, якби польські соймові посли поїхали нпр. до Індій і там давали ради ґіндусам та перестороги анґлійцям? Польський уряд чейже мав інформації, пощо і за чиєю спонукою приїхали до Галичини (Малопольскі) посли з Лейбур Парті? На всякий випадок, хочби спізнено, уряд повинен рішучо застерегтися проти таких візит і сказати тим панам з Льондону, що втикають свої три ґроші, де їх не прошено — гендс оф! Пильнуйте краще Індій, джентельмени!"

Студентське Свято „Крути" в Берліні.

Берлін, 4. квітня 1933 р.

Дня 31. березня 1933 р. влаштувала Спілка Українських Студентів у Берліні Святочні Сходини з приводу 15-ої річниці „Бою під Крутами". Сходини відбулися при численній співучасти тутешньої української кольонії. Голова Спілки інж. Волощак отворив Святочні Сходини та, привитавши всіх присутніх гостей та членів Спілки, виголосив вступну промову, в якій зясував значіння цього свята для українського студентства. День 30. січня 1918, це день геройського вчинку молодих українських студентів, які без вагання пішли у бій проти переважаючих більшовицьких сил, що йшли тоді на гол. місто укр. держави Київ. Українське Студентство в Берліні мусить бути свідоме своїх завдань та напружити всі свої сили, щоби здійснити ту ідею, за яку полягли їхні товариші на чернигівських полях під Крутами.

Опісля, присутній на салі Вп. Лощенко, як один із учасників бою під Крутами, прочитав свої короткі спомини, в яких подав докладний опис тодішних політичних відносин на Україні та представив бій під Крутами. Память героїв під Крутами вшанували повстанням з місць.

Програмовий реферат про Крути виголосив Вп. д-р Гладилович, який представив тло історичних подій на Україні в 1917 р. Зупиняючись докладніше на розгляді злощасної політики тодішнього українського уряду, яка остаточно довела до катастрофального положення в січні 1918 р., підкреслив прелеґент безмежну відданість українського студентства для будування української держави. У справі бою під Крутами — на думку прелеґента — треба розріжнити два моменти. Перший момент це геройський вчинок українського студентства, що кровю зазначило свою любов до батьківщини, другий момент це легкодушний вчинок тодішнього військового кермування, що пхнув майже на певну смерть молодих, зовсім невишколених у військовому ділі, молодих студентів.

Офіціяльну частину свята закінчено відспіванням національного гимну. Після цього відбулась товариська гутірка.

Управа Спілки.

Анґлійські поправки до пакту чотирьох держав.

ЛЬОНДОН, 10. 4. ПАТ. „Дейлі Телеграф" повідомляє, що анґлійські пропозиції, предложені в Парижі у звязку з пактом чотирьох держав, такі: 1) Велика чвірка держав буде працювати для вдержання мира. 2) Інші держави можуть співпрацювати з великою чвіркою на основі рівности, оскільки не буде порозуміння, перекажуть Союзові Народів. 3) Британський проект розброєння, що є компромісом між становищем Німеччини і Франції, мусять приняти всі сиґнатарі. 4) Рівність прав мусить бути признана Австрії, Мадярщині і Болгарії на тих самих основах, що Німеччині.

Часопис повідомляє, що Німеччина внесла теж поправки до пакту чотирьох держав. Тому, що декотрі шефи урядів і інші члени кабінету виїхали до Вашинґтону, побоюються, що переговори в справі пакту можуть припізнитися.

Арсенали австрійських марксистів.

З Ґрацу повідомляють, що жандермерія переводила у Кнітенфельді ревізію і знайшла у народньому домі три тяжкі скоростріли, 102 кріси, 400 запальних бомб, кілька огнеметів, 800 ручних ґранат і ґурти з 10.000 патронами для скорострілів. Того самого дня попол. сконфісковано у громадському домі в Кнітенфельді 31 крісів і 1.200 патронів.

Крім того ревізії в долішно-австрійських місцевостях Лізінґ, Вайц, Енцесфельд, Ґльоґніц а навіть у Вінернайштадт викрили у марксівських льокалях тайні магазини, в яких було по кількадесять військових крісів, скорострілів, амуніції та іншої зброї.

—о—

Гітлер промовляє до 20 тисяч штурмовиків.

В Берліні відбулися в суботу вечором у спортовій палаті збори гітлерівських штурмових відділів при участи 20 тисяч осіб. Після промови міністра Ґебельса виголосив велику промову канцлер Гітлер як „оберстер Штурм-Абтайлюнґс-Фірер" (Обсаф), зясовуючи 14-літній розвиток націонал-соціялістичного руху. Замітний факт, що радіову трансмісію, яку пущено на стації Німеччини, Австрії та Данціґу, хтось на самому початку перервав. Є це мабуть діло ворогів Гітлера.

Німецькі комуністи приготовляють державний замах.

МОСКВА, 10. IV. ПАТ. В екзекутивному комітеті Комінтерну була дискусія в справі тактики німецьких комуністів супроти гітлерівського режиму. Реферат виголосив Гекерт. після чого екзекутивний комітет признав тактику німецьких комуністів доцільною, а умовини до збройного спротиву покищо несприятливими. Цілу вину звалили на політику соціял-демократів за весь час ваймарської республики. На думку Комінтерну правління Гітлера мусить скінчитися катастрофою. Рішено теж, що німецька комуністична партія має працювати над поваленням диктатури націонал-соціялістів шляхом збройного державного замаху.

Англія боїться радянсько-американського зближення.

БЕРЛІН, 10. IV. ПАТ. „Теґліхе Рундшав" пише, що поспішний виїзд Мекдональда до Вашинґтону є у звязку з занепокоєнням, яке в Англії викликали інформації про назріваюче зближення між Америкою і Радянщиною. Літвінов і Норман Девіс мають зустрінутися 26. ц. м. в Женеві, де мають перевести переговори в справі формального признання Радянщини Злученими Державами.

Китайські пірати переговорюють.

ТОКІО, 10. IV. ПАТ. Китайські пірати, що з китайського корабля Нанчан вхопили чотирьох англійських офіцирів, находяться ще на морі. Представники англійської влади, які навязали переговори з піратами, вернулися вже від них, привозячи з домаганням окупу також лист трьох офіцирів. Лист китайських піратів датований 8. квітня і висловлює готовість навязати переговори щодо умовин увільнення офіцирів.

—о—

Ювилейний Рік у Римі.

Як повідомляють з Риму, в суботу 8. ц. м. папа в асисті 16 кардиналів, багатьох епископів, 6 тисяч студентів теольоґії, колеґій і римських церковних заведень та безчисленних вірних, що прибули з цілого світу, відвідав перший раз базиліку св. Петра у звязку з оголошенням ювилеєм Святого Року.

Наплив чужинців до Риму осягнув невидані досі розміри. Число прочан і туристів, що перебувають тепер у вічному місті, оцінюють на поверх сто тисяч. З недостачі мешкань значну частину прочан мусіли примістити у недалеких містах.

ПРОТИНІМЕЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ВАРШАВІ.

У понеділок в 4-ій год. попол. — як повідомляє преса — почнеться манїфестація польської академічної молоді проти німецької преси. В походї нестимуть транспаренти з покликами бойкотувати німецькі книжки та товари. Влада безпеки видала розпорядки, щоби не допустити до демонстрацій перед німецьким консулятом.

ГІТЛЕР ПЕРЕКУПИВ ГІНДЕНБУРҐОВОГО СИНА?

„Ле Журналь" помістив допис свого берлінського кореспондента нібито Гітлер дійшов до влади за 450.000 марок, які виплатили в формі посілости Гінденбурґовому синові, полковникові райхсвери. За це молодий Гінденбурґ вплинув на батька й цей підписав іменування Гітлера канцлером Німеччини.

Далі повідомляє „Журналь", що коли вістка про пляни іменування Гітлера продісталася в ширші кола, прибули до фельдмаршала Гінденбурґа два ґенерали та в імені ґен.-штабу заявили, що не беруть відповідальности за долю Німеччини, коли до влади прийде Гітлер. Коли б гітлерівський терор викликав комуністичну революцію, не відповідають за вірність райхсвери. Німецькі війска відмовляться стріляти до юрби.

Інтервенція ґенералів виявилася безуспішною.

—о—

ПРЕДСТАВНИКИ АМЕРИКИ В БЕРЛІНІ.

До Берліна приїхав 8. ц. м. Норман Девіс з двома американськими відпоручниками і відбув конференцію з Гінденбурґом, Гітлером і Нойратом. У розмові з журналістами Девіс заявив, що хоче особисто поговорити з представниками німецького уряду, перш усього в справі розброєння, та ствердити, чи Німеччина готова працювати для загального добра. Вашингтон не хотів би безпосередно мішатися в европейську політику, але готов служити своєю порадою.

КИТАЙ ВИЗНАЄ НЕЗАЛЕЖНУ МАНДЖУРІЮ.

ЛЬОНДОН, 10. 4. ПАТ. Часописи повідомляють із Кантону, що між Чан-Кай-Шеком і японцями прийшло до порозуміння, на основі якого Китай визнає незалежність манджурської держави.

—

ЯПОНСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Домагаються арештування директора сх.-китайської залізниці.

ХАРБІН, 10. 4. ПАТ. Урядовий японський часопис у Харбіні домагається, щоб арештували директора сх.-китайської залізниці, як урядово відповідального за це, що евакуовано до СРСР около 100 льокомотив, 4.000 вантажних і около 900 особових ваґонів, що були власністю сх.-китайської залізниці. Манджурська влада звернулася теж до ґен. консуляту СРСР. з домаганням негайно віддати ваґони. Здогадуються, що конфлікт у справі ваґонів може викликати справжній японсько-більшовицький конфлікт, або причинитися сильно до зменшення більшовицьких впливів на сх.-китайській залізниці.

ТОКІО, 10. 4. ПАТ. Манджурський уряд має в найкоротшому часі оголосити заяву в справі конфлікту з більшовицькою владою на тлі сх.-китайської залізниці. Більшовикам закидає манджурський уряд, що незгідно з приписами й умовами користувалися ваґонами сх.-китайської залізниці на сибірських шляхах.

Чищення німецького духа.

Канцлер Гітлер приняв 8. ц. м. делеґацію репрезентації німецьких лікарів і заявив перед нею свої погляди про очищення інтелектуального життя Німеччини. Усунення жидів, сказав він, з духового і культурного життя Німеччини є катеґоричним наказом, що докладно мусить бути виконаний. Найвищі осяги в духовому життї Німеччини були все витвором чистого німецького духа. Гітлер признає, що німецький лікарський стан находиться у важкому положенні. Уряд зробить все, щоби дати змогу праці і життя грядучому поколінню лікарів та усунути між них чужі расово елементи. Переведення расової гігієни завдання важке і розпочата теперішним урядом праця принесе успіхи аж після століть. Америка, зазначив Гітлер, протестує проти німецької акції, однак вона перша ввела в практику расову гігієну, відмежовуючись від муринських впливів. Зрештою, сама Америка не впускає до себе жидівських утікачів.

—о—

5.000 ЗАЛІЗНИЧНИКІВ ПОКИНУЛО ПРАЦЮ.

ДЕБЛІН, 10. 4. ПАТ. З причини невдоволення залізничників вислідами останнього страйку 5.000 членів нац. союзу залізничників покинуло сьогодні працю. Мабуть ніодин поїзд не відійде сьогодні з Дебліна.

ЗЛ. ДЕРЖАВИ ЗАПРОСИЛИ ЯПОНІЮ.

ТОКІО, 10. 4. ПАТ. Японське міністство закорд. справ одержало запрошення Зл. Держав узяти участь у вашинґтонських розмовах у справі приготування світової господарської конференції. Японський уряд поручив свому амбасадорові в Вашинґтоні докладно запізнатися з плянами американського уряду, а передовсім справою, чи розмови йтимуть окремо між Рузвельтом і кожним із делеґатів, чи спільно на зразок конференції Круглого Стола.

—о—

Жертви з „Акрона".

ВАШИНҐТОН, 10. IV. ПАТ. Корабель прибережної сторожі виловив з моря тіло командора Бері, керманича морських летунських стацій, та тіло командора Мек-Корда, що кермував „Акроном" підчас катастрофи. В кишені Мек-Кордона знайшли записки з останньої подорожі кермовиком. Досі виловили 3 жертви катастрофи.

—о—

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Клич „свій до свого" у практиці. В „Ділі" ч. 81 з дня 1. квітня ц. р. під повищим заголовком поміщено інформацію про шкідливу для місцевої кооперативи діяльність о. Д. Панасевича, декана і пароха в Балигороді. Як голова Надзірної Ради кооперативи „Народній Дім" в Балигороді заявляю, що: 1. „Народній Дім", одинока українська кооператива в Балигороді цього року не веде торговлі штучними погноями і не стоїть у ніяких торговельних звязках з приватним купцем в Загірю п. Симком, якй зрештою як український купець у Балигородчині не є відомий; 2. о. декан Панасевич тільки заохочував парохіян до користання з оферти державної фабрики штучних погноїв у Мосціцах коло Тарнова, яка індивідуальний кредит до висоти 50 зол. признає селянам через громадські уряди, а не через дідичів, так що тут ні при чому політичні переконання п. Янковського, який справою згаданих кредитів займається на доручення громадського уряду в Балигороді; 3. дня 31. березня ц. р. на загальних зборах „Народнього Дому" в Балигороді знову вибрано о. декана Панасевича на дальших три роки членом Управи кооперативи на доказ признання за великі заслуги, положені о. Панасевичем при розбудові кооперативи. **Ол. Гладишовський**, господар в Тисковій.

— **Реформа середнього шкільництва.** З Варшави повідомляють, що міністр освіти Єнджеєвіч підписав 8. ц. м. розпорядок про реорганізацію середньо-шкільництва на 1933/4 р. У всіх державних ґімназіях повстане перша кляса нового типу, яка заступатиме дотеперішню третю клясу, що стане початком принціяльної реформи шкільництва. Розпорядок зносить другу клясу державних ґімназій і постановляє, що приватні школи, які не скасують в новому шкільному році першої кляси, не можуть дістати права прилюдности. Міністерство видасть незабаром нову програму навчання в середніх школах.

— **Знижка почтової тарифи.** В міністерстві почт і телеграфів обмірковують знижку почтової тарифи для цін скартелізованих товарів. Знижка буде доходити до 30 проц. оплати за товарові пачки. Крім того хотять знизити на кільканацять проц. оплату при доручуванні грошевих переказів.

— **Виміна політичних вязнів.** Між радянським і польським урядом розпічнуться в найближчому часі розмови в справі виміни поличних вязнів між обома державами. На основі обостороннеї умови має бути звільнених з радянських вязниць 50 вязнів поляків, а Польща видасть зі своїх вязниць 50 комуністичних діячів, на яких запали вже правосильні судові присуди.

— **Святотатство.** Із Плотичі пов. Бережани повідомляють: В ночі на 1. ц. м. невислідженї поки що злочинці дісталися крізь вікно до церкви в Плотичі, забрали 2 найдорожчі чаші, шовковий шаль, два цінні шовкові напрестольні обру-

ся та дещо з церковного білля, а також готівкою 45 зол. Крім того трунули з головного престолу кивот на землю та порозкидали частиці до причастія. Дві менші чаші поломили на двоє, монстранцію пігнули і лишили на землі. Негайно спроваджено з Тернополя аґента поліції зі стежним псом, який обнюхавши все в церкві, побіг до хати, в якій мешкає підозрілий тип. Не найдено у нього нічого, однак його арештовано і відставлено до Бережан, де якраз відбувається переслухання в суді 9 тутешніх людців, арештованих мин. осени за комуністичну пропаганду.

— **Пожежі.** В Олешичах пов. Любачів повстала пожежа в домі Івана Онишка й перекинулася на сусідні доми. При сильному вітрі згоріло 16 будинків. Школи оцінюють на 70.000 зол. — В Дашаві пов. Ліско наслідком підпалу згоріло кільканацять будинків. Палійку Розалію Двуліц арештовано.

— **Напад на учительку.** На мешкання Йосифи Фартух, учительки в Склярах пов. Жовква напали вечором два замасковані грабіжники. Стероризувавши домівників револьверами, грабіжники зажадали видачі грошей. Налякана вчителька видала їм 40 зол. і заспокоєні тим грабіжники втікли. Справою занялася поліція.

— **Фальшівник монет.** До городського суду в Жовкві привела поліція Ізраїля Абербаха, в якого мешканні найшла підчас ревізії дві гіпсові форми до відливання 50-грошівок і 2-золотівок, крім того готові фальсифікати і стоп, зложений з цини, олова і т. п.

— **Летунська катастрофа.** Підчас летунських вправ, які робила націонал-соціоналістична молодь біля Стакен, упав літак, завадивши крилом за електричний дріт. Літак розбився, причому вбив одну особу й тяжко ранив другу. Сам пілот вийшов із катастрофи цілий.

— **Терор безбожників.** В селі Ляхівцях біля Славути на радянській Волині безбожники підпалили деревляну церкву, що згоріла до тла. Сталося це у звязку з протирелігійною пропагандою перед святами. Селяни боялись гасити вогонь, щоби не наразитися чекістам.

—o—

З концертової салі.

Вечір української реміснічої молоді.

Заходом рухливого Виділу Т-ва „Зоря“ у Львові відбувся вчора в салі Реміснічої Палати вечір української реміснічої молоді, на програму, якого зложилися виступи хорів муж. і жіночого, продукції орхестри Т-ва „Зоря“, декламація і сольоспіви п-і І. Шмериковської-Приймової та д-ра В. Тисяка. На вечорі явилася, крім горстки інтелігенції і міщанства, сама ремісничa молодь у числі кількох сотень, що з великим захопленням слідкувала за ходом поодиноких точок програми і не щадила оплесків виконавцям.

З багатої програми вечора треба відмітити в першу чергу сольоспіви п-і Іванни Шмериковської-Приймової, яка виступила в чудовому народньому строю і відспівала низку пісень, прегарно інтерпретуючи кожну з них. Варто було почути у її інтелігентному виконанні „Засумуй трембіто“, або хочби звичайну народню пісню „А звідси гора“... Виступ д-ра Тисяка увінчався також великим успіхом, одначе у того наскрізь ліричного тенора разило кожне намагання форсувати голосом. Акомпаніював обоїм солістам д-р Н. Нижанківський.

З трьох хорів, що брали участь у вечорі, найкраще вишколений і найчисленніший з них хор Т-ва „Зоря“ під дир. п. Е. Назарка. До того репертуар хору „Зорі“ відповідав більше авдиторії, як репертуар жіночого хору (дівчат з „Труду“) під дир. п-і Надраґи і муж. хору з реміснічої бурси. Зате мандолінова орхестра вихованків тої бурси, як і велика трубна орхестра „Зорі“ під дир. А. Костирка зробила своїми вдатними продукціями якнайкраще враження. Щодо декламації (Л. Українка „Про велита“ виголосила п-а Садовська), то вона пройшла, на жаль, без враження, бо крім 2—3 перших рядків ніхто і не чув.

Закінчився вечір відспіванням національного гимну (при чому виявилося, що наша реміснича молодь ще й досі не вміє його співати!). В загальному концерт пройшов удатно і виявив наглядно, що праця над молодим ремісничим доробком ведеться у нас пляново і що українська реміснича молодь горнеться радо до тих товариств, де находить добру духову поживу й розраду.

І. Н.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Достовірний кореспондент.

Живемо собі як у Бога за дверима і ані в гадці нам, що десь там — на Далекому Сході ревуть гармати, торохтять скоростріли і в небо бє тараном боєвий оклик наступаючих армій. Десятки тисяч ранених, тисячі трупів, міліони втікачів. Щодня короткі вістки про бої під Ву-Фу-Ку чи Фі-Фу-Фа, а за те цілі сторінки про пса Зарембн, сорочку Ґорґонової чи страхи в брюховицькій віллі.

Тільки час до часу котрась із ґазет відкриє заслону і покаже нам події на Далекім Сході у цілій жахливій величі, а головно — в правдивім світлі.

Ось недавно зробив це краківський Курерок, ґазета відома українцям з правдомовності, справедливості і самопошани.

Як інакше після таких інформацій читає потім чоловік коротенькі вістки про здобуття якогось просмику, наступу на Джеголь, чи на інший китайський мур.

Передовсім про Джеголь. Хто тому кілька літ знав щонебудь про це місто, а тому кілька тижнів цікавився, як воно дісталося в руки японців!

Нині всім ясно.

А це виключна заслуга краківського Курерка, отої криниці правди і скромності.

Довідуємося там, що японці довго не могли здобути міста. Наступали як скажені, ревіли своє „банзай“ як навіжені, але китайський „ходя“ ані руш не хотів уступитися. Аж одного дня щаслива зоря японців звела одного їхнього старшину з кореспондентом Курерка. Розбалакались, може й випили і почали співати. Японець — своє, кореспондент — своє і хвалять один одного аж очі жмурять. Врешті кореспондент набрав воздуху в камізельку і гукнув: „Ми перша бригада“. Японець весь перемінився в слух. Далі й собі почав підтягати, а за пів години знав уже всі строфки і сплакався при цім як бобр.

А ще по цім побіг мерщій до своєї сотні і навчив хлопців тієї заморської пісні.

Наслідки не дали на себе довго ждати. Другої чи третьої днини рушила сотня на Джеголь. Замісць традиційного „банзай“ гукнула „Першу бригаду“ і — ясна річ — твердиня розвалилася як домик з карт, а перестрашені „ході“ дали драпака аж за славний китайський мур. Очевидно не всі, бо кільканацять тисяч згинуло на місці, а кільканацять трохи далі.

Врадуваний і відзначений японський старшина дякував потім кореспондентові як міг і вмів, кореспондент подякував собі за щасливу думку і... описав це згідно з правдою в Курерку.

З того часу тайна японських успіхів у Манджурії взагалі, а в Джеголі зокрема не є вже ніякою тайною.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

КОМАРНО.

Свято Шевченка. Дня 26. березня ц. р. влаштувало Комарно старанням Кружка „Рідної Школи“ в салі Т-ва Задаткового память Шевченка традиційним святом. У програму його ввійшли: вступне слово, декламації, вистава п. н. „Тарас дитина“ та музичні і хорові продукції. Виконання поодиноких точок програми випало досить вдоволяючо. Одно тільки треба з жалем ствердити, що саля Задаткового Т-ва, хоч яка мала, була заледви до половини заповнена. Публика складалася виключно з місцевої інтелігенції, молодшого міщанства, дітей та двох батьків, яких діти брали участь у святі. Не прийшло, на жаль, зовсім старше громадянство Комарна.

СПОРТ.

АВСТРІЯ ПРОГРАЛА З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНОЮ.

ВІДЕНЬ. У міждержавних змаганнях Чехословаччина — Австрія, розіграних 9. ц. м., чехословацька репрезентація перемогла несподівано репрезентацію Австрії 2:1 (0:0). Цей вислід викликав загальну сензацію, бо це перша програна Австрії по 14 міждержавних змаганнях.

БІЛГОРОД. Мадярщина — Югославія 3:1.

ЛЬОНДОН. Шотляндія — Валія 0:0. Змагання репрезентацій аматорських.

—o—

Куток мови.

Слова: згляд, зглядний, зглядно, позичені живцем із польської мови, мають у нас ріжне значіння і треба би їх заступати рідними словами, у ріжних випадках ріжно. Замісць: „Я йду до ресторану зглядно до каварні“, треба казати: чи пак, точніше кажучи. Зам.: „У Львові зглядно дорого“, треба: розмірно дорого. Зам.: „Це зглядний погляд“, треба: умовний. Зам.: „Через згляд на нього...“, треба: З огляду на нього... Зам.: „теорія зглядности“, треба: т. умовности (релятивности). Зам.: „беззглядний“, треба безоглядний. Зам.: „узгляднити“, треба: брати на увагу, зважити. Нпр. зам. „Мого прохання не узглядникли“, треба: не взяли на увагу, не розглянули прихильно. Зам.: „Узгляднюючи всі обставини“, треба: зваживши, або: Коли зважити на.

ШАХИ.

УКРАЇНСЬКІ ШАХІСТИ У ДРОГОБИЧІ.

Український шаховий рух у Дрогобичі взяла в організовані форми Шахова Секція Т. С. Т. „Підгіря“, одна з найстарших того роду українських установ у Галичині. Впродовж свого семилітнього істнування уладила секція цілий ряд турнірів за мистецтво секції та м. Дрогобича. Слід зауважити, що від 1926—1932 р. перше місце в усіх турнірах добував безапеляційно п. Н. Кашуба, шахіст визначної кляси, якого секція висилала в рр. 1928 та 1931 також до Львова, як учасника сімультанів мистців світової слави: Альохіна й Рубінштайна. В половині березня ц. р. покінчився клясифікаційний турнір секції, в якому перше місце зайняв п. Мих. Воробець, осягаючи 100-процентовий вислід. У турнірі брало участь 32 шахістів, склясифікованих 29. Перших 10 зачислено до І. кляси, других 10 до ІІ. кляси, а решту до ІІІ кляси. Позатим розіграла І. кляса в тім році 3 шахові змагання: два рази з І. кл. Ж. С. К. „Штерн“ на 10 шахівницях з вислідами $11^1/_2 : 8^1/_2$ і 13:7 у свою користь та з „Робітничою Громадою“ на 8 шахівницях з вислідом $9^1/_2 : 6^1/_2$ у свою користь. ІІ. кляса розіграла змагання з ІІ. кл. Ж. С. К. „Штерн“ на 10 шахівницях. Тут ІІ. кл. розторощила „Штерн“ у рекордовім відношенні 16:4, причім належить зазначити, що вислід міг бути ще кращий. На днях почався турнір за мистецтво ІІІ. кляси Ш. С. з участю 15 шахістів, в тому (здається перший раз в історії українських шахів) 2 жінки, а саме пп. Врублівна і Даниловичівна. Тепер секція має 40 членів, які репрезентують ріжну скалю гри. З майна має секція 10 шахових гарнітурів та передплачує фахові шахові журнали, а крім цього її члени користають безінтересовно з багатої фахової шахової бібліотеки, яка є власністю п. Н. Кашуби. Вкінці треба зазначити, що в шаховому русі в Дрогобичі так скількістю як якістю перед ведуть українські шахісти взагалі, а шахова секція „Підгіря“ зокрема, бо принагідні гуртки шахістів, які часом виступають зорґанізовано, істнують ще при таких товариствах як: „Робітнича Громада“, „Зоря“ і „Сокіл“.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Рік IX. Ч. 2. Львів, березень 1933. Технічні Вісти є органом Українського Технічного Т-ва. Зміст: А. Мілянич: За масову активність; С. Пастернак: 80-ліття галицького нафтового промислу; Я. Весоловський: Холодільні Маслосоюзу; Реферати; Огляд; Звіт Українського Технічного Т-ва; Бюлетен Комітету для справ Федерації Укр. Інжинірів

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор“.

Середа, 12. квітня год 7.30 веч. Опера.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 11. квітня год. 7.30 веч. „Микася та її мати“.

Середа 12. квітня год. 7.30 веч. „Мадмуазель“.

У четвер 13-го, пятницю 14-го та суботу 15-го квітня театри нечинні.

Кіна.

АДРІЯ: „Король прерій та чорний мустанг“ (Том Мікс).
АПОЛЬО: „Всім вільно кохати“.
АТЛЯНТИК: „10-ий любко“ (Анні Ондра).
КАСІНО: „Льорель і Гарді роблять кар'єру“.
КОЛІСЕЙ: „Чотирьох волоцюгів“, ревія „Коли військо йде, банда грає“.
КОПЕРНИК: „Цар царів“.
МАРУСЕНЬКА: „Мумія“.
МІРАЖ: „Блакитна рапсодія“.
ОАЗА: Нечинне.
ПАЛЯС: „Переживання одної ночі“, „Розвід в одній хвилині“.
ПАН: „Райський птах“ і ревія.
ПАСАЖ: „Кохання злочинця“ та „Фліп і Фляп у чужинній легії“.
ПРОМІНЬ: „Король Парижа“, „Веселий вдовець“.
СТИЛЕВЕ: „Тайна 6-х масок“ і ревія.
УТІХА: „Душогубство при вул. Морг“ і ревія.
ХИМЕРА: „Атлянтида“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 11. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.20 Соната Ірака, **Штрасбург** (345,2) 20.30 Ґалевий вечір, **Штутґарт** (360,6) 20.45 Оп. музика, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.00, 19.25 Спів, **Рим** (441,2) 20.15 Фортепян, **Беромінстер** (459,4) 20.00 „Манон Леско“, оп. Пучініа, **Лянгенберг** (472,4) 17.45, 19.00 Концерт, 20.05 „Вільг. Тель“ траг. Шілера, **Відень** (518.1) 16.45 Сучасні австр. композитори, **Будапешт** (550,5) 19.45 Пісні, 20.45 „Парсіфаль“ оп. Вагнера, **Харків** (937,5) 9.00 Музика, спів, 16.30, 18.10 Авдиція, 13.50 Літ.-муз. авдиція, 15.10 Солісти, 16.20 Концерт і балачка для молоді, 19.10 Квартет, 20.00 Музика, рецитації, 22.00 Німецька музика, **Париж** (1724,1) 21.00 „Ог, папа“ оп. Івена.

Середа, 12. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 17.55 Авдиція: Музика, рецитації, **Бреслявл** (325) 16.20 Нар. пісні, **Штутґарт** (360,6) 10.10, 10.40, 15.10 Пісні, 20.00 Концерт, **Берлін** (419) 21.00 Камер. концерт, **Прага** (488,6) 16.10 Концерт, 20.05 Спів, 20.26 Легка музика, **Відень** (518,1) 12.00 Концерт, 19.35 VIII. Симфонія Густ. Малера, **Мінхен** (532,9) 18.35 „Тангайзер“ оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 17.30 Циг. оркестра, **Харків** (937,5) 9.30, 13.50 Концерт, 10.30 Концерт для дітей, 16.00 Оп. музика, 17.30 Трансм. з театру.

Львівське радіо.

Вівторок, 11. квітня 1933.

12.10, 18.40 Грамофон, 15.50 Грамофон, Збіжева біржа, 16.20 Для матуристів: „Зединення влади“, 18.00 „Сучасна Польща“, 16.40 Виправа Залівського 1833 р., 17.00 Симф. концерт, 18.25 Фортепян, 19.00 Техн. скринька, 19.30 Чи й яка є будуччина опери як мист. твору?, 20.00 Трансм. з Варшави „Турандо“ оп. Пучініа, Спортові вістки, „Цивілізація“ опов. Норвіда.

Середа, 12. квітня 1933.

12.10 Грамофон, 15.35 Для дітей: „Чуда театру“, „Загадки“, 16.00 Великопісний концерт із костела Єлисавети у Львові, 16.40 Записник небуденної людини, 17.00 Концерт, 17.00 Хто підлягає обезпеченню умових робітників, 18.00 Для матуристів: „Сучасна Польща“, 18.25 Пісні (Барбасів-Оленська), 19.00 Рожеві й червоні пости, 20.00 Концерт ораторійного т-ва в Познані, Спортові вістки, 22.15 Музика, 22.40 „Балачка з автором“ літ. авдиція Еліча.

Присилайте передплату!

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 10. IV.: масло 3.60 зол., молоко 0.19 сот., сметана 1 зол., яйця 3.— зол. Тенденція на масло зниżкова, на молоко, сметану і яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Порядок Богослужень Страстного Тижня і Христового Воскресення у Волоській церкві. Вел. Четвер дня 13. ц. м. в год. 9. Служба Божа св. Василія В. Год. 6. веч. Страсти Г. н. Іс. Христа; Вел. Пятниця дня 14. ц. м. 9.30 царські Часи. Год. 11. Вечірня і обхід з Плащаницею. Год. 4. попол. Надгробна Утреня, а в год. 5. Псальми, які відспіває хор під управою проф. Р. Прокоповича-Орленка та будуть трансмітовані львівським радієм. По псальмах дальша часть Єрусалимської Утрені, яку співатиме хор. Вел. Субота дня 15. ц. м.: Служба Божа Василія В. о год. 9. В неділю Воскресну дня 16. ц. м. в год. 4.30 рано Надгробне, опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі що-години від 6. год. почавши. Остання читана Служба Божа в год. 12. В год. 9.10 рано **Архиєрейська Служба Божа. Відслужить Його Преосвященство Кир Никита Еп. Патарський в сослуженню Духовенства.** Вечором год. 4.30 Вечірня. В інші дні Великодних Свят Богослуження як звичайно. Третього дня ц. є 18. ц. м. о год. 9.45 Служба Божа, яку трансмітуватиме радіо.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Волею Всевишнього покликаний, ненадійно відійшов від нас дня 4. березня ц. р. наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідусь, **бл. п. Михайло Девоссер,** емер. професор сем. і б. управитель шкіл СС. Василіянок у Станиславові в 67. році життя.

У нашому безмежному горі несли нам поміч і спішили з висловами співчуття ближчі і дальші знайомі, яким складаємо отсим нашу найщирішу подяку.

Перш за все дякуємо Впр. Отцям за відправу панахид дома, хорові учениць семинарії і жіночої гімназії під орудою Вп. проф. Барнича, за прегарний спів в часі відправ, а хорові учеників муж. семинаря під орудою Вп. проф. Домбровського за спів при виносі домовини. Впр. о. Канонікові Лободичеві дякуємо за провід у похоронах. Впр. о. Прелатові Комусевичеві вірм. обр., Впр. о. Ігуменові оо. Редемптористів і всім Впр. Отцям за участь у похоронах.

Товариству Неп. Зачаття Пр. Д. М. дякуємо за віддання останньої прислуги свому членові. Щиро дякуємо Ігуменатові Монастиря СС. Василіянок, Вп. ПП. Директорам, Учительському Зборові та Молоді Шкіл СС. Василіянок, Муж. Держ. Семинарії та укр. гімн. за зложення вінків та численну участь на останній дорозі. Впр. о. д-р Кушнірові, проф. Кандюкові та учениці сем. дякуємо сердечно за зворушливі прощальні слова. Складаємо теж подяку Церковному Брацтву на Гірці. Вкінці всім, що своєю приявністю або устно чи листовно висказали нам своє співчуття щире Спасибі!

Жінка, діти і внуки.

ПОДЯКА

Преосвященному Кир Йоанові Лятишевському за відправу поминального Богослуження за упокій душі бл. п. Михайла Девоссера найщирішу подяку складає Родина.

КОРОБКОВІ: (6×9 цм.)	Ціни в 1932	Нові ціни в 1933
Hawk-Eye	35.—	25.—
Brownie	44.—	32.—
Beau Brownie	52.—	39.—
СКЛАДАНІ:		
Vest Pocket Kodak 4 × 6½ cm	65.—	50.—
Hawk-Eye 6 × 9 cm obj. f. 6,3	100.—	85.—
Pocket Kodak 6 × 9 cm obj. f. 4,5	175.—	135.—
Kodak 620 6 × 9 cm obj. Doublet	105.—	88.—
Kodak 620 6 × 9 cm obj. f. 6,3	125.—	118.—

ПОДЯКА.

Отсим складаємо щиру подяку Кооперативі Інжинірських Робіт К.І.Р. у Львові, вул. Льва Сапіги ч. 53 тел. 80-88 за фахове та совісне випроваджения будови нашої моторової Районової Молочарні.

Зокрема мусимо зазначити, що прикладення новітних залізобетонових конструкцій та дбайливий нагляд відпоручника К.І.Р. — за весь час будови заощадили нам багато будівельних клопотів та чимало гроша.

Районова Молочарня в Ладанцях коопн. з обм. відпов.
За Дирекцію:
В. Сениця в.р. П. Собечко в.р.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „НАРОДНЯ ЛІЧНИЦЯ“

відбудуться дня 29. квітня ц. р. в год. 6. веч. в льокалі Укр. Лік. Т-ва (Чарнецького 26) з таким денним порядком:

1. Відчинення Зборів і відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів.
2. Звіт Ради й Дирекції.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Вибір нової Ради й Контр. Комісії.
5. Справа будови шпиталю.
6. Внесення й інтерпеляції.

За РАДУ Т-ВА Н. ЛІЧНИЦЯ
Володимир Децикевич голова,
Д-р Тит Бурачинський.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.